

MEMORANDUM

Aan : Beoogd aandeelhouders
Betreft : Checklist/onderwerpen voor een aandeelhoudersovereenkomst

Zeventien onderwerpen voor het opstellen van een aandeelhoudersovereenkomst

1. Onderwerp is van belang om te bepalen. Daarmee wordt het commitment vastgelegd, eventueel verbonden met een lock-up periode.
2. Een bepaling over de wijziging van zeggenschap binnen een aandeelhouder (indien dit een rechtspersoon is). Met een dergelijke "change of control" bepaling wordt voorkomen dat men in de aandeelhoudersvergadering wordt geconfronteerd met personen waarmee men geen zaken wenst te doen.
3. Een uitbreiding van de statutaire aanbiedingsregeling. Dit kunnen diverse structuren zijn die in principe diverse "exit situaties" beogen te regelen. Gekozen kan worden voor een bepaling die vastlegt dat in een bepaalde situatie een gedwongen verkoop van aandelen volgt (verlies van bepaalde kwaliteitseisen; wanprestatie; onderling geschil; langdurige arbeidsongeschiktheid van de ter beschikking gestelde directeur). Ook kan gekozen worden voor een "drag along" (de bevoegdheid een andere aandeelhouder te verplichten ook zijn aandelen mee te verkopen aan een derde) of "tag along" bepaling (de bevoegdheid om de eigen aandelen mee te verkopen indien een andere aandeelhouder tot verkoop overgaat) al dan niet gecombineerd met een "right of first refusal" of "come along" bepaling (een derde doet een bod op de aandelen van één van de aandeelhouders in de vennootschap en deze mag enkel verkopen indien deze derde de aandelen van andere aandeelhouder onder gelijke voorwaarden wil kopen). Ook kunnen optierechten op (ver)koop van aandelen worden overeengekomen. Ook kan aan shoot-out situaties gedacht worden zoals chinese shoot out of Russian roulette
4. In het kader van een dergelijke aanbiedingsverplichting worden tevens dikwijls richtlijnen opgenomen voor de waardebepaling van de aangeboden aandelen:
 - geschiedt de waardebepaling onderling?
 - wordt de wijze van waardebepaling van tevoren vastgelegd in de aandeelhoudersovereenkomst of geschiedt deze conform de statutaire regeling?
 - geschiedt deze waardebepaling door experts en zo ja, op welke wijze worden deze experts aangewezen?

- in geval een aandeelhouder zich wenst terug te trekken en er een bod van een derde is, moet de prijs dan bijvoorbeeld worden bepaald door een expert of geldt het bod van een derde?
 - gelden er kortings- c.q. boeteregelingen bij bepaalde aanbiedingsverplichtingen?
 - dient er onderscheid te worden gemaakt, bij 'bad leavers regeling', bijvoorbeeld in geval van wanprestatie en concurrentie slechts vergoeding van de nominale waarde?
5. Bepalingen met betrekking tot het bestuur van de vennootschap. Hierbij kan gedacht worden aan zaken als:
- wat voor vergoeding ontvangt de bestuurder;
 - bij bepaalde bestuursbesluiten is de goedkeuring van de algemene vergadering van aandeelhouders (AVA) vereist.
- Een voorbeeld van besluiten waaraan goedkeuring verbonden kan zijn: (i) het verrichten van branchevreemde activiteiten; (ii) het doen van investeringen boven een bepaald bedrag; (iii) participeren in andere bedrijven; (iv) indienen van kredietaanvragen; (v) in privé zaken doen met de Vennootschap.
6. Een bepaling waarin wordt aangegeven wat er precies van de aandeelhouders wordt verwacht: wat is hun inbreng in de vennootschap, financieel of anderszins. Daarbij kan worden overeengekomen dat een specifieke financiering enkel voor bepaalde investering mag worden aangewend.
7. Een bepaling dat bepaalde ava - besluiten alleen unaniem genomen kunnen worden. Deze besluiten kunnen onder meer de volgende aangelegenheden betreffen:
- statutenwijziging;
 - ontbinding;
 - uitgifte nieuwe aandelen;
 - fusie/ splitsing;
 - omzetting in N.V.;
 - de benoeming en ontslag van de accountant.
8. Het kan voorkomen dat de aandeelhouders het niet eens kunnen worden over bepaalde onderwerpen als gevolg waarvan de stemmen in de AVA staken. Voor dergelijke 'deadlock' situaties kunnen bepalingen worden opgenomen:
- gedurende een bepaalde periode pogen de aandeelhouders een minnelijke regeling te bereiken onder opschorting van het voorgenomen besluit;
 - een derde moet beslissen als bindend adviseur;
 - uitgifte extra aandeel aan derde om doorslaggevende stem te geven;
 - koop-/ verkoop aandelen;

- geschillenregeling (contractueel of wettelijk).
9. In de aandeelhoudersovereenkomst kunnen afspraken worden vastgelegd met betrekking tot de verdere financiering van de vennootschap. Dient dit met vreemd vermogen te geschieden of dient financiering door de aandeelhouders plaats te vinden en zo ja, onder welke voorwaarden.
 10. Het dividendbeleid van de vennootschap. Hierbij zijn verschillende varianten mogelijk:
 - bepaald percentage van de winst uitkeren aan aandeelhouders (gedurende een bepaalde periode);
 - bepaald percentage van de winst toevoegen aan de reserves (gedurende een bepaalde periode);
 waarbij afgesproken kan worden dat het percentage dat aan Koper toekomt minimaal zal zijn.
 11. Bepalingen omtrent de eventuele instelling van een Raad van Commissarissen (RvC). Over dit onderwerp kunnen de volgende punten worden vastgelegd:
 - uit hoeveel commissarissen bestaat de RvC;
 - wie mag de commissarissen aanwijzen;
 - wie mag bepalen wie de voorzitter van de RvC wordt;
 - welke bevoegdheden komen toe aan de RvC (bijvoorbeeld goedkeuring bepaalde bestuursbesluiten);
 - wat voor vergoeding ontvangen de commissarissen.
 - Two tier of one tier
 12. Een non-concurrentiebeding/ relatiebeding voor de aandeelhouders.
 13. Exit bepaling: de wijze waarop de aandelen verkocht worden bijvoorbeeld met behulp van een beursgang. Management verbindt zich nog voor twee jaar nadien aan te blijven.
 14. Bepalingen omtrent duur en beëindiging van de aandeelhoudersovereenkomst. Hierbij kan gedacht worden aan de volgende onderwerpen:
 - datum inwerkingtreding: vanaf Closing Datum;
 - geldigheidsduur: tot aan de Overname Datum;
 - opzegtermijn;
 - beëindiging van de aandeelhoudersovereenkomst in geval van (ernstige) wanprestatie van één van de aandeelhouders;
 - beëindiging van de aandeelhoudersovereenkomst in geval van faillissement of surséance van de vennootschap of van een van de aandeelhouders

- de mogelijkheid een overeenkomst te ontbinden zoals geregeld in artikel 6:265 BW uitsluiten.
15. Overdraagbaarheid van rechten en verplichtingen uit hoofde van de overeenkomst, bijvoorbeeld aan familieleden of gelieerde rechtspersonen.
 16. Kettingbeding in geval van toetreding van een derde. De derde zal verplicht zijn de verplichtingen van de aandeelhoudersovereenkomst te accepteren.
 17. Boetebepaling. Sanctie kan een vast bedrag per overtreding (en vervolgens daarna per dag dat de overtreding voortduurt) bedragen, dan wel een percentage van de omzet van de vennootschap in het boekjaar voorafgaande aan de overtreding.

x - x - x